

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

Pest'a

5 17

decembrie

1865.

Este in fie-care luna de trei ori adica in 5. 15.
si 25. dupa c. v. contienendu doue còle.

Pretiuu pentru Austria

pe Opt.—Dec. 2 fl. —

pe Opt.—Jun. 6 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Opt.—Mart. unu galbenu.

Nr.

19.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a lui Leopoldu Nr. 18.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primesca si opurile
anonime nu se publica.

I

**curso
anualu.**

ANDREIU BARONU de SIAGUNA.

Biseric'a gr. resaríténa si intrég'a natiune romana a incinsu dejá fruntea acestei autoritáti stralucite cu cunun'a recunoscintiei, pentru ostenele-i ne bosite si faptele mari, ce le-a facutu spre binele, marirea si bunastarea bisericeii si ale natiunei. — Fruptele ostenelelor Sale sunt dejá scrise pe paginile istoriei cu litere nesterse, sunt intiparite pentru totudéuna in animile romanilor din Transilvania Ungaria si Banatu. — Decandu Escelenti'a Sa prin stralucitulu seu talentu a ajunsu la acea trépta, de unde mai evidente pote lucrá si aredicá vócea pentru

Andreiu Baronu de Siaguna.

binele comunu, — in tóte cauzele politice-natiunale si ale bisericeii concrediute parintescei Sale ingrigiri, totudéuna ne-amu bucuratu a vedé persón'a acestui Archi-pastoriu bunu si neobositu, facandu tóte cele putintióse spre binelesu si prosperarea bisericeii si ale natiunei in genere.

Dar' on. publicu fórté bine le scie tóte aceste, grabimu dar' a face destulu dorintiei generale cu impartesirea schitielor din viéti'a acestei notabilitáti stralucite, acestei autoritáti, careia nu numai romanii, ci si strainii cu reverintia se inchina.

Escelenti'a Sa mitropolitulu Andreiu Baronu de Siaguna, s'a nascutu din parinti de origine macedo-romana si mai antaiu a veditu soarele vietiei in 1. ianuarie 1809 in orasiulu Miskolez din Ungaria, unde in genere stimatulu seu tata ducea o negotietoria frumosa. Crud'a morte inse lu rapi curendu, atunci fiindu numai de anii prunciei, fu dusu de dulcea sa mama la Pesta, pentru ca aci sustienendu-se la unu frate alu ei, care era negotietoriu avutu si cu reputetiune mare, se fia mai usiora crescerea baiatului, carele inca de timpuriu a aretatu mare inclinatiune spre totu ce e frumosu, nobilu si santu. Dupa absolvarea studiilor gimnasiale, totu cu diligintia neobosita a inceputu si studiile juridice, dar' curendu parasi acesta cariera si dupa o precugetare adenca, si mesurare a poterilor sale cu chiamarea ce lu asepta, se decise a trece in servitiulu bisericeii, spre care providenti'a l'a destinatu ca mai tardiu se-i fie stalpu puternicu si apostolulu invapaiatu de foculu celu cerescu, si spre a implini acea misiune ce o vedemu incoronata acumu cu rezultatulu celu mai stralucitu, cu implinirea dorintielor seculare, prin reinfintiarea Mitropoliei romane gr. resaritene. Indata la inceputulu carierei sale lu vedemu distinsu prin talentu-i stralucitu, si zelu-i inflacaratu cu carea a inceputu a lucrá spre marirea bisericeii respandindu lumin'a sciintielor si alu adevverulu eternu; abea a finitu studiile teologice in teologi'a din Versietiu, indata fu denumitu de profesoru in acesta teologia. Aci inse n'a remasu tempu indelungatu, ca-ci intrá in manastirea Hopova din Sirmia, candu cu ocaziunea imbracarei sale in vestmentulu monacalu, in loculu numelui de botezu Anastasie, primi numele Andreiu, dar' acestu talentu stralucitu nu era destinatu ca se remana pentru totudeuna intre paretii intunecosii ai manastirei, ci inavutitu si mai tare cu cunoscintie frumose, curendu se stramuta la Carloveti, unde fu chiamatu de mitropolitulu Stratimiroviciu spre a ocupa catedr'a de profesoru in seminaru, incredintiandu-i totu-deodata si secretariatulu archi-diecesei. Apoi se facu archimandritulu manastirei Covila din dieces'a Neoplantei, unde abea petrecu unu anu, si in urmarea mortei fericitulu Moga, episcopulu alu diecesei gr. resaritene din Transilvania, in 27-lea iunie 1846, fu denumitu de administratorulu acestei diecese veduve. Er' candu in 2-lea dec. 1847 s'a adunatu sinodulu gr. resaritenu spre alegerea episcopulu, in scurtulu tempu alu administrarei atata popularitate si casciga inaintea filor sei, ca l'au alesu de epis-

copu si guvernulu a sanctionatu acesta alegere conforma cu dorintiele eparchiei, carea totudeuna cu iubire si mandria a privitu la „Alesulu,, seu celu neobositu.

In miscarile urmate indata dupa alegerea Sa de episcopu scimu cu totii ce parte activa si insemnata a avutu, portarea demna de recunoscintia a Escelentiei Sale in adunarea de la Blasiu e inca in viu'a memoria a romanilor si precumu acesta asia si celelalte osteneli facute in interesulu bisericeii si alu natiunei voru remane neuitate pentru totudeuna.

Dupa potolirea timpurilor viforose, Escelenti'a Sa a priveghiatu necontentitu asupra eparchiei Sale, a regulatu seminariulu din Sabiiu, si fiindu-ca pune ponderositatea cuvenita pe invariementu, de la care mai alesu depinde bunastarea unei natiuni, a imbratiosiatu cu caldura scolele comunelor din dieces'a Sa, a transmisu, si necontentitu susutiene teneri de buna sperantia pe la universitatile mai renumite din launtrulu imperiului si din esternu. A aredicatu o tipografia diecesana din carea au esitu nenumerate opuri de folosu, a scrisu si edatu mai multe carti cari au implinitu lipse urgente. „Istori'a Bisericesca“ a Escelentiei Sale e unu opu ce ni-a inavutitu literatur'a si inca sute de ani va straluci ca unu tesauru raru si de caracteru elasicu.

Guvernulu inca recunoscandu meritele stralucite ale Esc. Sale l'a distinsu cu decorarea ordurilor stralucite si pe langa titul'a de consilieriu intimu, a primitu rangulu de Baronu.

Dar' meritulu celu mai mare alu Escelentiei Sale e reinvierea si stralucit'a incoronare a dorintielor seculare prin reinfintiarea Mitropoliei romane gr. resaritene. Zelulu, neobosint'a si prudint'a cu carea a imbratiosiatu, realizatu pe langa tote pedecile nenumerate, acesta id... placuta toturor romanilor, i-au asiguratu nume nemoritoriu si acompaniata de recunoscintia eterna.

Activitatea-i politica nu e chiamarea noastra s' o judecamu, natiunea cunoce forte bine ostenele nenumerate ce le-a facutu si pe acestu terenu, chiaru in dilele presinte vedituramu portarea ambilor Archi-pastori ai nostri, cari au datu destule probe despre devotamentulu lor pentru natiune, au aratatu prudintia si energia cuvenita in cauzele comune.

Esc. Sa e inca in deplin'a potere a vietiei, i dorimu dara vieti'a ndelungata si dile fericite, ca se-si pota vede implinite si incoronate tote dorintiele Sale!

O dieia cu tronul d'auru, divina Afrodita,
Copila lui Jupiter, cu spiritulu pré finu,
Nu faramá tu simulu musei nefericeita!

Frumósa dieia vin'!

Alérga! . . . alta data te invocám pe tine,
Si budí'a mea ferbinte strigá necontentitu! . . .
M'audi? . . . cobori îndata din domele divine

A tataíui maritu.

Prepara îndata carulu si paserile tele,
Placute tragatóre plutescu subu largulu cera;
Prin saltari gracióse ce facu din aripele,

Patrundu suavu eteru.

Ajungu cu repedíune . . . é' tu ferice diea,
Privíndu pe tristá Sapho e' unu dímbeíu ridictoru.
„Ce doru ai tu? — di mie, — de ce spre Dionea

Duci strigate de doru?

Delírulu teu ferbinte ce póte sê-lu îmbune?
In plasa amorósa pe cine vei sê 'nceingi?
Ce meritoru e-acela ce mie se supune?

Si tu nu poti sê 'vingi?

De fugé? e' amilire la tine sê sosésca!
Amorulu teu sê fie alu dorulu teu pretiu!
De te uresee? îndata amorulu sê-lu topésca,

Chiaru cu alu teu dispretiu!"

O! vino si me scapa de aspr'a mea dorere!
Mi-fii tu protectóre si ori ce adi ar vré,
Sapho sê implínésca, Sapho acuma-ti cere,

Frumós'a diei'a mea!

Dimitriu Bolintineanu.

—+*+—

Biografi'a unui arbore.

(Povestita de elu insu-si.)

Biografi'a unui arbore! Ce mai ideia absurda!
Va eschiamá onoratulu publicu.

Neci o absurditate, dómnelor si domnilor!
Unu arbore aduce pré multe folóse societátii
omenesci. Vér'a vi dá frupte, érn'a — lemne de

incalditu; caletoriulu arsu de ferbintiél'a sórelui
de véra, in umbr'a unui arbore si afla recorire;
amorosii sub acoperamentulu crengilor stufóse
plutescu in desfétârele ceresei; eroii cand ren-
tórna din batalia ca invingatori, se infrumse-
tiédia cu cununa de stejeru; poetii cei mari in
semnu de admirare primescu cununa de lauru;
candu prin fatalitatea sortii ti-ai perduto tóta
avuti'a, si cand toti amicii te-au insielatu si
te-au parasitu, — ti-remane amiculu celu mai
adeveratu: o bâta, cu carea apoi pornesci in lu-
mea mare, spre a cersí la usiele ómenilor cu
anima de pétra, — si in fine cand vietí'a pentru
omu e o sarcina nesuportabila, fara sperantia
intr' unu vinitoriu seninu: atunci omule mai
afli inca unu arbore de care te poti — spên-
diurá. Vedeti dara ce factoru stralucitu e arbo-
rele in vietí'a omenésca; arbore sum si eu, deci
am cuventu sê vi povestescu biografi'a mea.
Daca nesce *trunchiuri* seci, plini de *sgârciuri* si
fara neci unu folosu, ce nu-su buni decâtu nu-
mai pentru ca foculu sê-i mance, — totusi aru
dorí ca sê ascultati si biografiile lor: — apoi
acordati-mi si mie placerea acésta!

Dar de ajunsu atât'a din introducere,
acuma credu cá mi veti legitimá pasportulu, ca
sê potu intrá in firulu discursului meu.

Chiaru ca cutarii inaltiati din poporu, neci
eu nu-mi aducu a minte de nascerea mea, pentru
acea cu dorere trebuie sê vi marturisescu, cá nu
sciú cine au fostu parintii mei. Destulu atât'a,
cá m'am nascutu si am crescutu in o padure pe
unu verde plaiu, p'ó gura de raiu, precum i
dice poporulu si me chiama Stejeru; langa
mine se innaltiau totu frati d'ai mei, pe carii
inse eu îi intrecusem de multu; eram celu mai
naltu intre ei. Josu langa mine suspinau si ves-
cediau nesci flori, cá-ci eu eram totu cu fruntea
în nori. Nesce paseri fara obradiu asisdere au
voitu sê faca cuibu amórei lor in mine, dar le-
am scuturatu si n'au mai cutediatu a se asiediá
pe mine. Uream tote cele, uniculu pe carele lu-
tubeam, erá unu feciorasiu din satulu vecinu.

Acesta erá unu pecurariu dragalasiu carele
si-pascea oile pe pajiscea de langa padure, ér
densulu viniá totdeauna de se asiediá la trupin'a
mea si cu fluerulu seu cantá doine mandre,
'ncantátore de iubirea de fecióre.

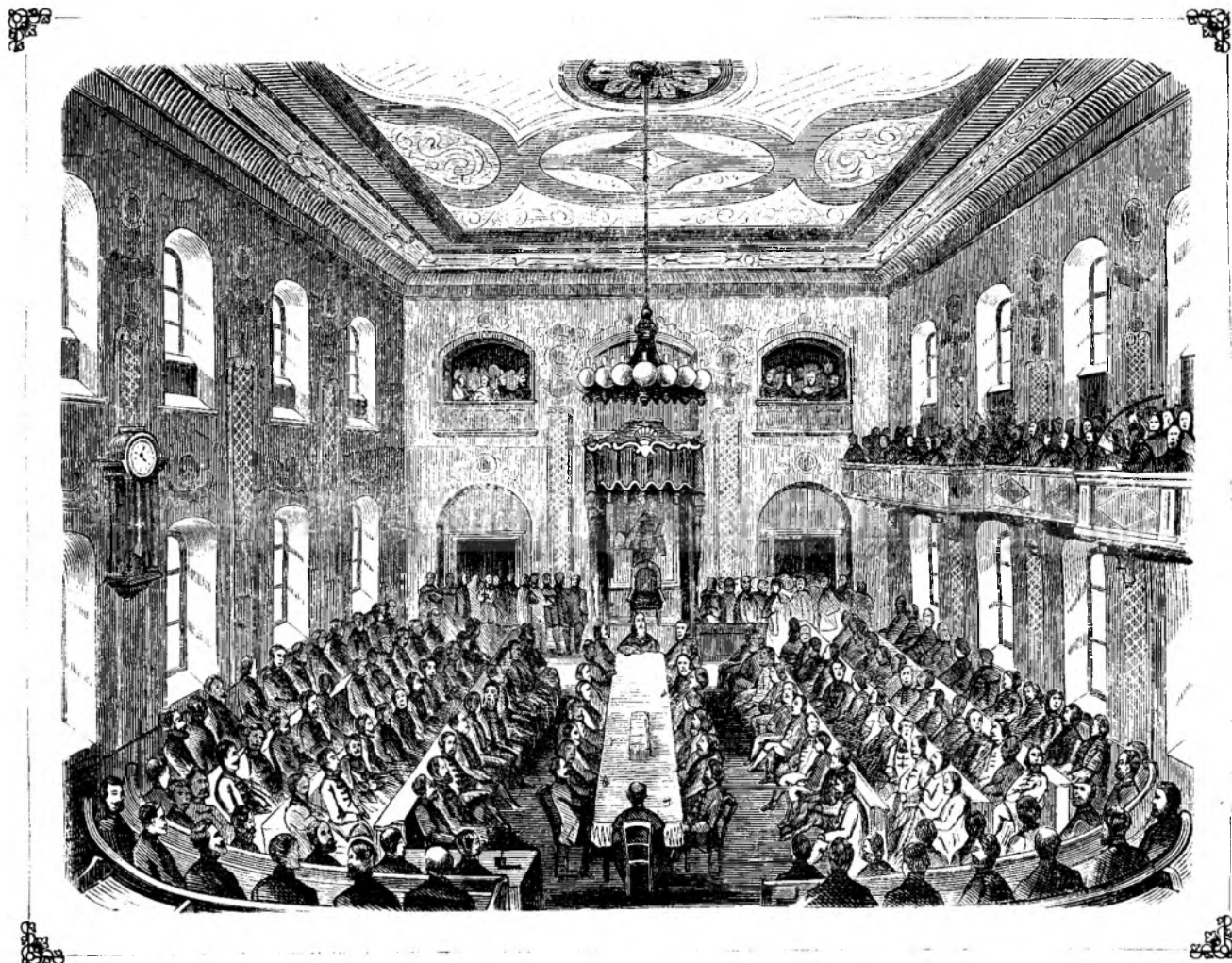
Numele lui erá *Nitiu Trandafiriu*, fecioru
naltu si dreptu ca unu bradu, cu fatia negri-
ciósa; avea ochi negri schinteiatori si perulu
seu in cretiuri naturale undulá grumadii lui.
Peste totu erá unu copilu frumosu, câtu te uitai
cu dragu la elu; erá inse calicu ca vai de elu.
Parintii lui au moritu de multu si densulu din

crudele sale teneretie a crescutu in cas'a lui *Vasalic'a Tomei*, unu tieranu avutu dinsatulu vecinu. Candu Nitiu numeră 16 ani in etatea sa, in satu eră cunoscutu ca pecurariulu lui *Vasalic'a Tomei*.

In reversatulu diorilor Nitiu mană oile sale la campu, oile pasceau, ér elu se culcă la trupin'a mea si cu fluerulu seu cantă doine care de care mai frumósa, mai multu i placea doin'a acésta :

carele traiesce numai de adi pe mane, câ-ci fetele nu se mai indestulescu cu singur'a iubire, ci mai dorescu si avere. Nitiu eră singuru singurelu, nu avea elu dragutia ca ceialalti feciori din satu.

Cu inceputulu primaverei, cand natur'a reinviă din amortiél'a de érna si candu padurea inverdita resună de nou de concertulu celu melodiosu alu paserilor cantatóre, o fetitia frumosica viniă in fie-care demanétia sê culega frage in padure, cari apoi le ducea la orasiulu vecinu si acolo le vindea.

Deschiderea dietei din Ardealu la Clusiu in 19. nov. 1865. (Vedi pag. 232.)

„Frundia verde de aluna,
Mai bine-e cu mandr'a buna;
De te vede câ-ti e reu.
Anina rochiti'a 'n brău,
Si dă fug'a la pareu,
De ti-cauta leacu mereu;
De te vede câ-ti e bine,
Te stringe 'n bratie la sine,
De-ti ride anim'a 'n tine!“

Sermanulu Nitiu avea si elu anima, doriă si elu sê afile e fintia, care sê-i dica : „Nitiule dragutiule te iubescu, tu o sê fii barbatulu meu!“ Dar cine sê iubésca pe unu fecioru saracu,

Intr' o demanétia Nitiu adormise in umbr'a mea. Abiă dormiă diumetate de óra, candu aude ce-va sgomotu, se descépta de locu si vede câ chiaru atunce sari de langa elu o fetisiora.

Bietulu pecurarasiu, carele pôte chiar atunce visase despre angéri si dîne, vedindu inaintea sa o fetitia frumósa ca dîn'a codrilor nu sciea viséza séu ba? statù inuimitu, atâta frumsetie elu neci candu n'a vediyutu. O sentîre necunoscuta se inlocuî in peptulu seu. Se scolă si merse la fetitia si o agrai :

— Buna demanétia!

— Buna sê-ti fia si dtale! respunse fetiti'a.

— Dar de unde esti lele draga, de buna sêma nu esti din satulu nostru, cã-cî eu cunoscú tôte fetele de acolo, dar asiã de frumósã nu este neci una.

— Dta ti-bati jocu de mine.

— Ba eu lele nu, vorbescu asiã precum sentiescu. Spune-mi dara de unde esti si cum te chiama?

— Apoi . . . eu-su de-aice din vecini.

— De unde?

— Din Valeani.

— Si totusi vini sê culegi frage in hotarulu nostru. Scîi lelitia cã asta nu-e iertatu. A culege frage din padurea altuia e peccatu, dâ-mi zalogu, sêu ca pedêpsa, dâ-mi o sarutare!

— Dacã-ti trêba sarutare. cere de la fetele din satulu dtale. cã-cî la noi sarutarile nu-su asiê iêftine.

— Apoi nu vrei sê-mi dai?

— Nu!

— Asiê dara ti'oiu dâ eu. —

Pecurarasiulu se apropiã de fetitia ca sê o sarute, dar ea vediendu tînt'a lui o luã la fuga ca si-o caprióra sprintena. Pe drumu maram'a i se acatiã intr' o crênga, dar ea nu avù tempu ca s'o scóta, ci fugì mai de parte si o lasã acolo. Nitiu luã maram'a la sine si o ascunse in sinu ca pe celu mai scumpu tesauru alu seu.

Elu se bucurã forte si cugetã cã fet'a de siguru va vini inderetru pentru marama. In anim'a lui se desceptã o sentîre noua, fati'a lui suridea de bucuria si par' cã si-ar fi ajunsu scopulu doritu, se asiediã cu indestulire la umbra si incepù sê cante acuma hore vesele. Asceptã cu doru rentornarea fetei. Pe scurtu : in pep-tulu lui se incuibã acea sentîre ce ómenii cei de

la sate o numescu : dragoste, — ér cei de la orasie : amóre.

Trecù inse diu'a si fet'a nu se mai rentornã. Nitiu si-manã tristu oile a casa, dar lu mangaiã speranti'a, cã mane demanetia fetisiór'a nesmintitu va sê vina.

Nitiu in alta dì demaneti'a sosi cu o óra mai tempuriu, culese o corfa de frage, ca vindu fetiti'a sê-i pota dá unu presentu. Fetiti'a inse nu vini. Bietulu Nitiu desperã.

Numai a trei'a dì se ivi fetiti'a éراس in padure. De departe ea culegea si acuma frage si din candu in candu aruncã o privire a supra lui Nitiu. Acesta cum o observã de locu porni catra ea si incepù a vorbi cu ea.

— Lelitia te-am asceptatu eri, dar n'ai vinitu.

— Pentru ce miã asceptatu?

— Ca sê-ti predau acêsta corfa de frage ce ti-am culesu eu.

— Ti-mul-tiamescu. Ên spune-mi n'ai gasitu p' aice o marama?

— Ba gasitu dieu eu.

— Si unde e?

— Aice la mine.

— Rogu-te dâ-mi-o dar indereptu.

— Lelisióra, lasa maram'a acêsta la mine de aducere a minte.

— Firesce, ca s'o dai alteia.

— Nu presupune asiê ce-va despre mine. O voi pastrã ca pe avuti'a mea cea mai scumpa.

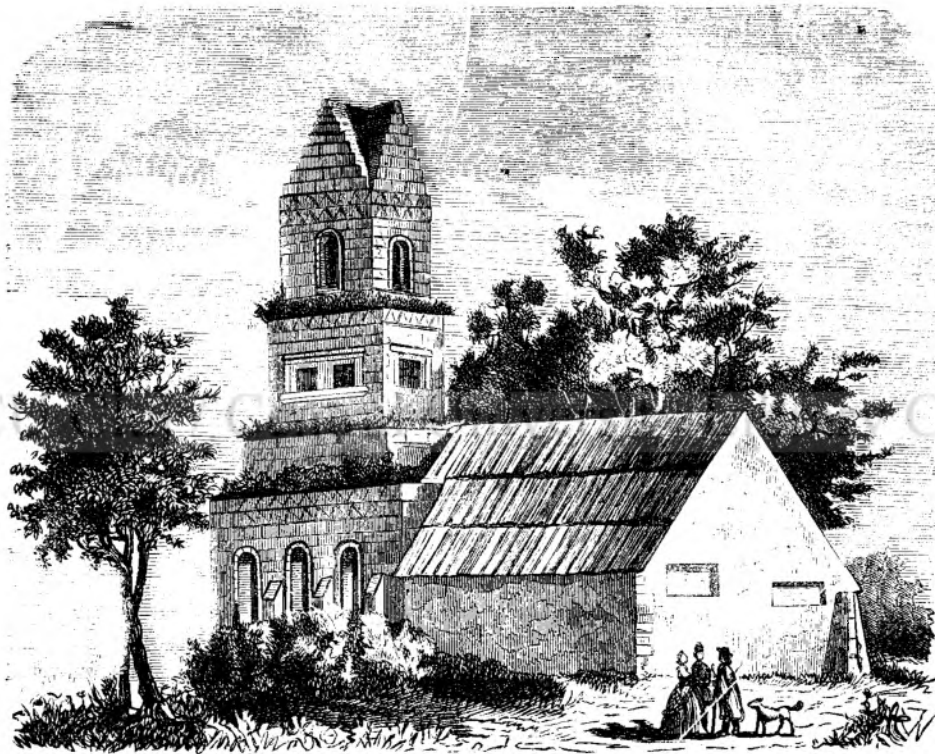
— Apoi de ce e maram'a acea asiê de scumpa pentru dta? Incai de ti-ar da-o draguti'a diale. . . .

— N'am eu inca neci o dragutia.

— Nu? — intrebã fet'a cu bucuria.

— Nu dieu! Cine sê iubésca pe unu pecurariu saracu?! Neci eu n'am iubitu pe nimene pana in diu'a de alalta eri.

(Va urmã.) *Iosifu Vulcanu.*

Beseric'a de la Densusiu in Ardealu. (Vedi pag. 230.)

Suveniri si impresiuni de caletoria.

XVI.

Nimicu nu-e mai dulce decâtu pamentulu patriei! a disu betranulu Omeru inainte d' ast'a mai cu trei mii de ani. Totu cu acelu dreptu potu dice, că nimica nu-e mai dulce decâtu caminulu parintescu. — Daca pentru esemplu mai eri alalta eri, la unulu i aternă de gütu o gluga pastorésca pana la genunchi, pe spate unu beltagu ferecatu, in capu o caciula pana peste urechi, ér' pe pitiore abiá i se mai innodau surele opincutie, si apoi astadi, cine scie prin ce fatalitáti, dupa multa séu pucina carte, se vede inaltiatu in ranguri, de cari n'a cutesatu neci macaru a visá, si n' ar fi visatu d'ar fi adormitu totudeuna cu 1001 de nopti in mana: elu totusi vrendu nevrendu, din casele cele frumose, de pe sofele cele de catifea, de la mesele cele pompose si din pufurile cele moi, si-aduce aminte cu placere de colib'a parintésca, de més'a cea seraca, de lavitiile cele tari negilaite, si de asternutulu de paie séu numai de sant'a scortia a pamentului.

Éca eu togma ajungu in caminulu parintescu, focularulu adeveratei fericiri pamentesci a copilariei. — Lacrimi de bucuria, imbracisári, afectiuni filiale si fratiesci! In vanu ratecescu ochii mei, câ-ci nu intelnescu dóue din cele mai dorite fiintie. Bratiile mele astepta in desiertu stringerea loru. Parintele si o sora, ce abiá vedise 15. primavere, dormeau alaturea somnulu fericitiloru, câti-va pasi de casa, — si numai recea loru pétra mormentală astepta ferbintea mea sarutare, si ardiatorele mele lacrimi. Ardorea dorului, aprinderea fantasiei iritate prin vederea locului, de care erau legate si óre-cum imprimate scenele vietii loru, neincetatu mi-aduceau inainte umbrele loru.

Dar' numai o nopte, am se petrecu in acésta dulce si totu odata doiósa regiune. — Si rondunelele se consultau ore-cum in secretu suindu-se departe in aeru, nainte d'a plecá, si pentru-ce nu o familia?

— Da, ai gatatu acum invetiaturele, resuna o voce tremurátore. Erá vocea de mama.

Acum ai sé intr' in vietia, dragulu meu. O! si omulu nu-i bine se fia singuru, si s. scriptura dice astu-felu. Lasa pe cei ce si risipu teneretiele in singuretate, si numai frie'a de amaratiunile betranetieloru i face tardiu a se insofi. Deplinu omu, deplinu cetatianu, este barbatulu numai atunci, candu si recastiga si cost'a care i-a luat'o Ddieu in paradisu.

Aceste idei si aflase inca mai dinainte re-

sunetulu in anim'a mea. Me familiarisasemu intimu cu ele de candu cerisem celebrulu opu „*Libertatea*“ de Jules Simon.

— Éca dicu, — scotiendu de la peptu unu plicu de fotografie si resfirandu-le inainte, — care mi-alegi din câte vedi aci.

— Acést'a dice, dupa o lunga esaminare, ce o facea cu unu aeru prin care transparea o solenitate si o adunca ingrigire. Cea alesa fu cea destinata d'a primí impreuna cunun'a inaintea altarului câte-va septemani mai tardiu. Sacra inspiratiune, de trei ori binecuventatu momentu, adevratu oraculu!

XVII.

Noptea a trecutú fara sé dau tributulu somnului. Rondunic'a reversa voiosele ei triluri. Piscurile Carpatiloru incepu a se inaurá. Peste o diumetate de óra socii se grabescu d'a vedé memorabilulu monumentu *beseric'a de la Densusiu*. Ea distá vr'o 40 pasi de cas'a parochiala, si este asediata pe marginea unui poditiu in care se finescu si se confunda cu siesulu váii, pólele dealuriloru peduróse, ce forméza afund'a vale in acarei gura, precum am disu mai susu, se afla asediatu satulu, si cari despartu valea Hatiegului de Banatu.

Dar' sé mergemu aproape de monumentu, sé-lu contemplánu si sé-lu esaminánu!

Esteriorulu besericeii are mai multu aspectulu unei stanci; de câtu alu unu edificiu. Form'a ei originala este unu quadratu d' asupra caruia se redica turnulu. Coperementu nu este de locu, pentru-ca bas'a turnului incoronéza si acopere de totu beseric'a. Turnulu, la vervu mai strimtu si descoperitu in form'a unu hornu, este construitu numai din pétra. Dungile séu laturile turnului constau toti din pétra mare cioplita. Are trei renduri de feresti, si trei renduri de bréuri, ce-lu incungiura pe de-plinu, compuse din caramidi asiediate in forma triangulara alternativa. Unu astu-felu de breu are si trunchiulu besericeii pe de asupra, pe unde se combina cu bas'a turnului.

In bas'a turnului prin muru se afla o galerie obscura. In acésta, precum si in turnu, se pote sui omulu numai pe de-asupra besericeii pe muru in susu, care fiindu rosu de tempestátile seculare, si cementulu spelatu de pintre petri, omulu se suie ca pe o stanca in susu. Dar' numai pe unu locu este accesibilu. Poteculu duce pintre doi lei mari de petra culcati pe fole intorsi cu spatele catra olalta. Inainte d'a intrá in galeri'a obscura, intr' in o gaura cá o pestera, care

respunde în golitiunea turnului; din acésta apoi intr' în galeria, care la începutu este strimta, câtu trebuie sê intri pe branci, ér' mai încolo poti merge în petiore. În ea se tienu buhe și liliceii.

Pe din afara pe muru poti se ambli și se încungiuri turnulu. Pe coperementu sêu pe bas'a turnului crescu musci și érba verde.

Galeri'a obscura se numesce, în o tradițiune poporala, *Pester'a Zafrei*.

În unu tempu mai de demultu traiá în satu o paruchia de ómeni fôrte uriti, dar' fôrte lacomi și avari anume Stoica și Iléna, și aveau numai o fêta, Zafira, pe care voiau a o casatorî cu unu june érasî de parinti fôrte avuti. Dar' fet'a nu numai câ nu-lu iubea, din contra lu-urea nespusu atâtu pentru deformitatea lui fisica, catu și pentru însusirile rele, ce le avea. Astu-fêlu ea se opunea cu totu adinsulu vointii parintiesci, cari în lacomi'a loru d'a avé totu mai multu, nu se uitau la alt'a, fara numai la avere. Cu ocasiunea nedeei care în acestu satu se serbeza la *armindenu*, în maiu, în fia-care anu, candu se aduna tóte satele dimpregiuru cu teneri și be-trani și jóca și se ospetéza trei dile, — Zafir'a se afectiunéza de unu june din satulu vecinu, frumosu înse seracu. Dar' parintii severi, în voi'a loru absoluta, deschiara câ mai bine o omóra, decâtu s' o dee dupa unu calicu, și sê-si faca cas'a de rusîne și de bajocura.

De la unu tempu fet'a începe a disparé ser'a, fara a-i poté dá de urme. Ea convenea cu amantulu ei, în o livade de laturi de satu, aproape de beserica. Întalnirea loru înse erá platonica, nu avea nimicu de neonestu. Tatalu, i tragea adeseori asupru socotéla, ca unde a fôstu, dar' copil'a istétia și inventuósa, totu-deuna se sciá justificá, fara d'a mai lasá tatalui vre o îndoiéla despre adeverulu celor ce le spunea. Odata venindui totusi pre suspiciosa lipsirea ei, dechiara, câ de va aflá o în conveniri cu cine-va, i va ucide pe amendoii.

În sér'a cea mai de aproape pazind'o strinsu, o afla discurandu cu amantulu seu în livadea amintita. Ei semtîndu-lu se despartu, ér' tata-seu se iá dupa amantu, l'a ajunge și începù a-lu pisá. Ea credea acum câ-lu omora de siguru, și ca se scape de furi'a lui fuge; în fuga și aduce aminte de galeri'a obscura de pe beserica, despre care sciá și aceea, câ afara de unii caletori, nime n' o cercetéza. Se duce și se ascunde în ea.

Amantulu ei fû batutu și lasatu mai mortu. Ea ascultá în nopte de pe beserica gemetele lui pana la unu tempu, candu ne mai audîndu-le, tienu câ a moritu.

Tata-seu o cautá dupa aceea, dar' fara d'a o mai aflá. Trecu dile, trecu septemani și Zafira numai vine, nime n' o mai vede, nime nu mai aude despre ea, și nime nu scie sê spuna ceva ori-cátu cerca și întréba parintii ei. Satenii nu sciau nimicu despre întemplantarea loru, câ-ci s'a tacutu; sciau înse câ parintii o sílescu sê mergea dupa junele, care ea-lu urea. Astu-fêlu ei credeau, câ fet'a va fi fugitu încatr'o-va pana la unu tempu, câ se sparie pe parinti, și sê scape de *uritu*.

Erá tomn'a. Zafira siedeá diu'a în pestera, noptea coborea diosu, și din prunii, merii și perrii de pe langa beserica, aduná póme, ca sê-si fia pe diu'a urnatóre.

Intr' o domineca esîndu ómenii din beserica, se oprescu toti dinaintea ei, pentru d'a-se mai consultá, dupa datina, despre afaceri d'ale satului. Mai în urma se adreséza Stoica, tatalu Zafrei, catra multime dicandu, câ cine-va sci ce-va de fet'a lui, și i va poté spune unde este. Sêu va gasí o cine-va, la acela i dá doi boi; — și totu odata deschiara în audiulu totoloru câ elu va lasá fetei sale tota libertatea d'a-si alege de barbatu pe cine va voi.

Zafir'a, care tragea cu urecli'a de asupra besericii din pestera la cele ce se vorbeau, audi și aceste cuvinte ale tata-seu, și esîndu câ fulgerulu din pestera pe marginea besericii, și strigandu din respoteri: „neîndurate, pe celu ce l' am iubit, l' ai omoritu, voiú acumu sê moru si eu!“ s'a aruncatu diosu și a fôstu mórta.

Unde a cadíutu s'a și înmormentatu. Mormentulu ei acoperitu cu pétra de marmoru taiata în form'a unui cosciugu. esiste pana astadi bine conservatu, numai crucea s'a sfarimatu în catu-va.

Amantulu s'a restauratu din crud'a bataia; și adese ori, dice tradițiunea, plangerile lui pe mormentululu nefericitei Zafire în poterea nopții desteptau vecinatatea.

XVII.

Se intrámu în beserica. Mai antáiu intra omulu în o tinda, care, dupa cumu însusi murulu demustra, este alaturata langa edificiulu vechiu numai în tempurile mai dincóce. Tind'a a fôstu acoperita cu sîndile, dar' o vijelia a sventuratu coperisiulu întregu, și pana astadi, sta totu descoperita. Murulu a începutu a seruiná.

Cum intra omulu în tinda, în man'a drépta se aflá mai de multu o camara, în care se presupunea, ca se junghiau vitele aduse pre sacrificare. Dar' adi numai urm'a se mai vede.

In beserica intra omulu pe o usia mica. In midiloculu ei se afla patru pilastri (stélpi) quadrati, si forte grosi, din petra taiata, pe cari se razima turnulu. Postandu-se omulu intre acesti pilastri si cautandu dreptu in susu, vede cerulu liberu, pentru-ca turnulu, cum am disu, este descoperitu, golu de totu din laintru, si raspunde chiar in midiloculu besericii. Fara indoieála intre acesti pilastri se ardeau victimele, si turnulu sierbea de hornu, pentru-ca intr'adeveru si acum se vedu petrile afumate. Pe pilastri se afla inscriptiuni sepulcrale, unele bine conservate, altele sterse. Deplinu legibile sunt urmatoarele trei :

D. M.
G. OCTAVIO NEPOTI
VIX. AN. LXX. IVLIA.
VALENTIA HERESCON
IVGI PIENTISSIMO
FACIENDVM PROCV
RAVIT. H. S. E.

VALERIA CARA
VIX. AN. XXIX.
T. FLAVIVS APER
SCRIBA COL.
SARM. CONIVGI
RARISSIMAE.

D. M.
G. LONGIN
MAXIMO
VIX. AN. LVIII.
IVLIA AFRO
DISIA CONI.
B. M. P.

Altele doue se potu ceti numai fragmentaru. —

Arone Densusiannu.

Deschiderea dietei din Ardealu in 1865.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 228.)

Atentiunea tuturor romanilor in dílele trecute erá atíntita catra Clusiu, unde diet'a Ardealului conchiamata de Maiestatea Sa Imperatulu pe 19. noemvre pentru revisiunea articolului de uniune, — si-tienea siedintiele sale.

Ilustratiunea nóstra reprezenta momentulu deschiderei prin comisariulu regescu contele Creneville.

In frunte pe paretele fundamentalu alu tronului e portretulu Maj. Sale, sub acesta scaunulu comisariului regescu; de-a drépt'a sunt scaunele cancelistilor tablei regesci, de-a sténg'a més'a stenografilor. Langa aceste mese in drépt'a si in sténg'a usie si a supra acestora galerii in forma de feresti, — afara de acesta de-a

drépt'a este o galeria pentru publicu. In midiloculu salei se intinde o mésa lunga pentru membri tablei regesci, in fruntea mesei aprópe de tronu stá scaunulu presiedintelui cont. Franciscu Kemény. La capetulu acestei mese se vedu mesele mai multor stenografi. De doue laturi langa mes'a tablei regesci sunt bancele regalistilor si ale deputatilor; in cele doue síre de amendoue laturile siedu regalistii, ér in cele doue din urma asísdere de amendoue laturile deputatii comitatelor, ér pe bancele de forma cercuale ocupa locu deputatii cetátilor si a scaunelor sasesci.

—*—

Columb'a.

(Romanu de *Alexandru Dumas.*)

(Urmare.)

Ce faci tu in minutulu acesta, in ce parte esti tu, multu iubite? Eu sciu cá tu nu cugeti la Ddieu, tu cugeti la mine, speru.

Oh! eu candu cugetu la tine, cugetu la Ddieu. Candu cugetu la Ddieu, cugetu la tine.

Sunt unspredece óre sér'a; mane! mane! O sperantia nemarginita, carea e multu mai puternica, decâtu sê nu vina din ceriu, mi-spune, cá mane te voi revedé!

XXV.

31. jului, unspredece óre sér'a.

Nu sciu vedé-te-voiu candva, multu iubít'a animei mele; dar grabesce, grabesce, indata va suná média-nópte si sunandu média-nópte se va finí cea de pe urma diua a vietiei mele pe pamentu.

Mane va fi diu'a destinata spre a face votulu meu; acceptai cu religiositate si cu consciintia decurgerea acestor trei luni, dar mai multu nu potu remané in eternu detoriu lui Ddieu cu cuventulu meu; Ddieu me rechiamo, pana ce tu me parasesci.

Oh! eu abdícu cu dorere profunda de sperantia, ce mi-o dadusi spre unu minutu.

Eu reintrai cu trupu si cu sufletu in trecut, adeca in fericire; si mai multu mi-consta a me despartí de acésta fericire, decâtu cátu mi-ar constá a me despartí de vietia.

Viétia din monastire, ori ce se díce, nu e neci mórte trupésca, neci sufletésca. Eu esamimai a dese ori cadavrele, atíntii ochii mei a supra fruntea lor palida si galbena; dar numai materi'a se descompunea, nimicu altu ce-va. Neci unu visu nu se diariá in capatín'a adormita pentru totdeauna, neci o dorere materiale séu morale nu a facutu sê trasare aceste nerve in-ticpenite.

Din contra vedii adese ori cadavre viue, ce se numesau calugari; cu tóte cá fruntea lor e mai palida si mai galbena decâtu a unui mortu, totusi fruntea lor nu e ca si a mortului, lacremile ce curgu din anim'a lor ca si dintr' unu isvoru afundu si neretenabilu, au facutu ca ochii lor sê cada in lăintru si a supra fetiei lor trasera acele frasure ale amaratiunei, din cari poti cunósce pe alesii lui Ddieu pentru suferintie si cari — precum speru — vor formá pe alesii iubirei Sale.

Acea tremurare a nervelor, ce aréta viétia si ce constatéza dorerea, scuturá necontentitu nervele lor sgârciéose. Acésta nu erá neci liniseea vietiei, neci tacerca mormentului: ei o agoniá lina, lungorósa si mistuitóre, care conduce din viétia acésta in cealalta, din vietia la mórte, din patu la mormentu.

Asiú e, Isabela, cu nu mai tieniu mai multu in secretu, me voiu cobori in abisu, dupa ce i-am mesuratu profundímea: voiu intrá si eu in agoni'a acésta, con- duca-me chiaru si la mórte!

Remani cu Ddieu, cu voiu petrece noptea in ro- gatiuni. Clopotele monastirei vor suná demanétia la doue óre, spre a vesti cá unu sufletu, si nu unu trupu, va parasí lumca pentru cerulu.

La noue óre vor vini pentru mine aceea, carii mi- vor fi frati in Cristu.

La augustu demanétia la 5 óre.

Veni sê vedu mai pe urma sórele resarindu. Neci eand n'a fostu mai stralucitu, mai maretiu si mai splen- didu. Ce-i pasa lui de dorerile acestei sermane lume mici ce o luminédia! ce-i pasa lui de lacremile ce versu si cari uda harthia acésta! Numai spre diece minute trebuie sê le espunu la radicle lui si le va bé ca rou'a, ce tremura pe érba, séu straluce pe flóre ca diamantulu.

Eu nu-lu voiu vedé mai multu. Cella destinata pentru mine se deschide spre o curte incungiurata de pareti inalti; din ferést'a ambitului vedu numai unu coltiu alu mormentariului; me voia nisú, ca sê mi se acorde, ca mormentulu meu sê fia in loculu acela.

E de lipsa, ca loculu acela, unde omulu vré sê se mate, sê fia cátu mai aprópe.

Sê ne rogâmu!

La noue óre demanétia.

Cantarea se apropia; vinu pentru mine.

Nu vreu ca acesti ómeni sê vina aci. Nu vreu ca sê véda epistolele tale, sê veda hari'a acésta. Nu vreu sê veda lacremile mele.

Fi voiu asceptá la trepte; sufletulu meu va re- mané la tinc, numai trupulu meu lu-vor duce.

Remani cu Ddieu!

Strigatulu ce a seosu natura intréga la mórtea lui Ddieu, n'a fostu mai profundu, mai infioratoriu si mai dorerosu, decâtu acela ce am seosu cu la mórtea amórei nóstre.

Remani cu Ddieu! Remani cu Ddieu! remani cu Ddieu!

XXVI.

La diece óre.

Chili'a ta e góla! epistola ta e udata de lacrime! celu de pe urma remasu bunu alu teu!

Am intardiatu diumetate de óra.

Daca n'ar fi pronunsiatu inca votulu!

Dómne! Dómne! dá-mi putere!

Oh! columba, columba, de asiú avé aripele tale de si acele sunt rupte!

XXVII.

(Fragmentu din o epistola gasita in archivulu monas- tirei Ursulinelor din Montolieu, din care partea d'antâia lipsesce.)

De cu diua plecai din satulu Camons, unde, precum ti-spusei, ma- nia mea multu iubita in Dieu, tóte me facura a crede, cá densalu a petreccutu diu'a acolo.

Intrebai de tóta famili'a sermanului lemnariu ra- nitu si numai din descrierea lui esteriora l' asiú fi cu- noseutu, si deca anim'a nu-mi spunea acésta.

Altfelu acele cuvinte ce li disé parasindu-i: „Voi sunteti mangaiati, rogati-ve pentru mangaiatoriulu!” numai din acea anima suferitóre au potutu isvori, ca- rea se sacrá pe sine lui Ddieu.

Recastigai dara poterile mele, in speranti'a, cá-lu voiu revedé; cu caruti'a séu cu calulu asiú fi trebuitu sê facu unu incungiuru mare spre a ajunge la acea ca- sutia mica, ce se vedea ca si unu piuntu mieu langa ma- rea si intunecós'a monastire a camalduicilor, care — cu tóte cá erá in departare de trei mile de mine — totusi, ventulu aducea pe aripele ei pana la mine smetulu clopotelor d'acolo.

Esíndu din satu, lasai columba: sermanu miti- tica sborá mai doue sute de pasi in direptiunea acelei casi, ce o vedeam cu doru. Neci o indoiéla nu mai aveam, apropiarea la tinta, atátu ei, cátu si mie mi-a datu putere.

Spre nenorocire, drumulu nu erá umblatu: tre- buia sê mergu sub munte, unde calea erá stricata prin esundatimea riurilor, in alte locuri taiata prin riuri curgátóre séu de arbori plantati, unde nu cutediai a intrá, temendu-me cá voiu rateci.

Mersei trei óre necontentitu, dar din causa celor multe incungiurature, abia facui doue mite.

Adese ori casa disparú si fara iubita nóstra co- lumba asiú fi ratecitu. O argenti in aeru si urmaí dupa sborulu ei.

(Finea va urmá.)

Decoratiune pentru perine de divanu.

Decoratiunea presinte se pôte intrebuintia nu numai pentru perine de divanu, ci si pentru infrumusetiarea altor obiecte de toaleta, si judecandu de dupa frumseti'a figurei suburmatore e demna de a o lucrã, pentr' acca ne si grabim a o impartasi cetitõrelor nõstre.

Pentru lucrarea viorelelor se intrebuintieza crep de colõrea viorei, — ér la frundie crep verde; afara de aceste mai sunt de lipsa margele mici, negre, verdi si altele de felurite colori.

Viõrele se gatescu mai antãiu cu mana libera din

crepu si numai dupa ce sunt gata se anima la frundie, in locurile competente.

Venele frundiilor se facu din margele de otielu negru scõ verde, precum si din matõsa de cordonet, totu astfelu formãmu si crengile si mugurii mai mititei.

Se intielege de sine, cã la esecutarea acestei figure se deschide unu campu liberu pentru fantasi'a lucrãtõrelor, cã-ci fie-care femcia are gustulu seu deosebitu si asiã fie-care o va lucrã cum i va placé densei mai bine si cum va cugetã, cã figur'a va fi mai frumõsa.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA DIN PESTA.

... Si se facu lumina! Paretii se implura de placate, jurnalele — de sciri interesante, capital'a Ungariei — de ómeni straini. Lancedîrea incetã si intrã o viétia noua. In câte-va dîle se intemplara atãte lucruri interesante, câte nu inchepu in ram'a cea angusta a unui articulu de foiletonu. A fostu aice *Patti*, ni-a cantatu si ne-a incantatu. Dupa dens'a vini *Dumas* de ne-a „amusata“ cu discursulu seu spirituosu. Apoi urmã deschiderea serbatoréscã a academiéi sciéntifice magiare. In fine sosirea Maj. Sale si deschiderea dietei. Intru adeveru invidiãmu sórtea jurnalelor, cari dispunu de locu destulu pentru descrierea acestor eveniminte pré interesante. Vomu trece dar cu vederea cele trei dinainte si vomu vorbi cetitórelor nóstre numai despre cele doue, pentru cari se intereséza acuma tota tiér'a.

Marti in 12. decemvre dupa médiadî la o óra stradele pe unde — amesuratu programei — Majestate Sa Imperatulu trebuia sê tréca erau pline de omeni. Tóte casele se infrumsetiara cu covóre si cu stindarde. Ferestile si balconele erau pline cea mai mare parte de sesulu frumosu. Nu esagerãmu de felu, daca spunemu, cã celu putînu 100,000 ómeni acceptara pe strade sosirea Pré Innaltulu óspe.

La doue óre sosi Maj. Sa. La cas'a de plecatu, consululu cetãtii — lu-intimpinã cu o vorbire caldu-rósa, la care Maj. Sa respunde cu câte-va cuvinte grãtíose, amintîndu între altele, cã : „Am vinitu cu incredere si acceptu asîsdere ineredere!“ Si dupa cantarea imnulu poporalu, conductulu porni. Antãiu vini calare capitanulu cetãtii cu stégulu cetãtii in mana, apoi urmã banderiuulu, dupa acesta in o cocia Esc. Sale Cancellariulu si Taverniculu; apoi Majestatea Sa, — multiamîndu grãtiosu pentru primirea cea entusiastica a poporulu. Erã frumosu a vedé acea însufletîre, cu carea poporulu adunãtu salutã pe bunulu seu Monarcu!

Conduetulu trecu pe punte la Buda, unde Maj. Sa descãleca in palatiulu regescu. Acolo lu-acceptara demnitãtile besericesci, militare si civile ale tierei. Dupa médiadi la 5 se dede prandiu de curte, la care fura invitati barbãtii de frunte.

Sér'a amendoue cetãtile se iluminara pomposu. Tener'a Pesta si betran'a Buda inotau in splendóre de focu. Pre strade undulã o mare de ómeni, cari priviau iluminatiunea stralucita si transparentele frumósc. Cam la 1/2 8 Maj. Sa se cobori din cetate si a vinitu la Pesta spre a privi iluminatiunea.

In alta dî sér'a Maj. Sa visitã teatrulu magiaru, unde fu prînitu cu strigãri entusiastice.

Joi in 14. dec. inainte médiadi Maj. Sa deschise in persóna diet'a Ungariei in Buda.

Dupa deschidere membri casei de josu, precum si cea din cas'a de susu se despartira si fie-care deosebitu tienu siedinti'a cea d'antãia. Deputatii in sal'a

museului — de óra ce cas'a reprezentantilor nu e incã gata, — ér magnatii in sal'a cea mare a comitatulu.

Sal'a museului e gatita frumosu pentru siedintiele dietale. Fatia cu usi'a pe o tribuna mai innalta e loculu presiedintelui, langa densulu de-a drept'a si de-a steng'a siedu câte trei notari, dupa acestia urmédia mesele stenografilor. Deputatii ocupara mai toti locurile lor din 61, romanii si acuma siedu pe bancele din urma din coltiulu dreptu.

De doue latari sunt patru galerie rezervate pentru publicu, in midiloculu galeriei prime in steng'a e log'a imperatésca, langa acésta diumetatea galeriei e menita pentru membri din cas'a de susu. — Fatia cu presiedintele sunt galeriele jurnalistilor. Acestia inarmati cu cerusa si hãrthia scriu necontentitu, ca in nrulu de mane sê póta esî referad'a despre siedinti'a de astadi. Tóte jurnalele mai mari din Viena si din strainetate au aice corespondinti tramisi. Este inse unu ce fórte curiosu, cã neci unulu din ei nu scie unguresce. Nu sefu ce mai insciintiãri vor serie si acestia. Dar neci nu invidiediu sórtea acelora carii au onórea a siedé langa acesti domni? Cand vrei sê asculti cu cea mai mare atentiune, atunci te intimpina acusi din steng'a, acusi din dropt'a : „Was sagt er?“ — „Wie heiszt er?“ — Nencetatu te veescéza sê-i spuni, care-e Deák scu Eötvös? Apoi cauta sê-i respondi, ér pana atunce oratorulu inaintéza in firulu vorbirei sale, si tu nu-lu poti ascultã. In siedinti'a cea d'antãia si eu o patii asié. Unu némtiu din „neamulu celu alesu“ nencetatu me torturã si in fine numai asié scapai de elu, cã i spusei cumca eu nu sum din Pesta, ci am vinitu chiar eri din Anglia spre a referã pentru unu diurnalu englezescu. La o intrebare totusi respunsei cu placere. „Ce felu de costumu e acela?“ intrebã elu. — „Romanescu“ — respunsei. — „Si cum se chiama domnulu acela imbracatu in costumu romanescu?“ — „Aloisiu Vladu.“ Jurnalistulu meu luã cerus'a si insemnã ce i-am spusu. Costumulu albu romanescu între vestimintele negre ale celoralalti deputati erã fórte batetoriu la ochi, pentru acea toti lu-privira cu admirare. Eu unulu potu spune atãt'a, cã am invidiatu pe dlu Vladu pentru privirea unor ochi frumosi din galeria!

Iosifu Vulcanu.

Ce e nou ?

* * (La nrulu presinto) alaturãmu invitarea de prenumeratiune la „Familia“ si „Umoristulu“. Atragemu asupra-le atentiunea on. publicu si deosebitu a frumóselor nóstre cetitóre, rogandu-le ca sê binevoiésca a primí sarcin'a de colectante, si sperãmu cã nu se va aflã neci unu barbatu atãtu de negalantu, ca la provocarea unor budítie incantatóre sê respunda negativu.

* * (Conductu de faclii.) La 14. decemvre locuitorii din Buda-Pesta arangiara unu conductu grandiosu in onórea Majestãtii Sale. Cam la vr'o patru mii de ómeni dusera facliiile, si unu coru de 400 cantareti sub

ferésta intonă feliurite cantări. Maj. Sa se ivi mai de multe ori pe balconu si poporulu lu-primi cu achiamatiuni entusiastice.

**** (Deputatii romani)** se mai inmultira cu doi, acestia sunt domni Sigismundu Popu si Andreiu Medanu, alesi in comitatulu cetatii de petra.

**** (Avocatu nou)** Dlu Ambrosiu Cretiu, juristu absolutu din comitatulu Bihariei in septeman'a trecuta facu censura avocatiala din legile comune. Noulu avocatu se va asiedia in Oradea-Mare.

Literatura si arte.

**** (O carte interesanta.)** In nrulu trecut din lips'a spatiului nu puturamu aminti o carte de interesu comunu. Acésta e: „Cuventările dictale ale lui Aloisiu Vladu de Selisce.“ Cartea acésta póte servi ori si cui la studiarca cauzei nóstre natiule, ce emeritulu nostru ablegatu o apera cu atáta barbatia in dietele din 48 si 61. Pretiulu unui esemplariu e 50 cr.

**** (Despre alu doile concertu alu trei (circa in Orade))** ni se serie urmatoarele:

In firulu corespundintiei mele din numerulu trecut alu „Familiei“, grabeseu a incunoscintia pre on. publicu si despre concertulu alu doile, datu de Dr'a Elisa Circa in Oradea-mare la 3 Decemvre a c.

Intiputi-ve on. cetitori si frumoase cetitorie o juna in florea etatii sale, gratiosa, plina de spiritu, cu tipulu blandetieloru pe facia, cu vior'a si areculu usioru in mana, si veti allá caus'a pentru ce de publiculu ea la concertulu primu, asiá si de ast'a data erupse in aplause insulfetite, si onora cu buchete de flori indata la infaciarierea Drei pe scena; mai adaugeti catra aceste, cá Dr'a concertanta e romana, si veti intelege entusiasmulu destinsu alu publiculu romanu, ce era de facia.

Aplausele si eschiamatiunile de placere se repetira la fiecare piesa, si nu fara cauza; cá-ei esecutarea pieseloru aiese: „Concertu“ de Krenzer; „Elegia“ de Ernst; „Le retour a la vie“ (Reintorcerea la vietia) de Prume; „Potpourri“ (piesa romana compusa de ens'asi violinista nostra) si „Canteu magiaru“ de Hauser, nu servi decátu a sterna in noi noue simpatie pentru talentu-i amabilu, dar sucesulu celu mai stralucitu fa seceratu Dr'a concertanta cu „Potpourri“ romanu; care si trebui sê-lu repetiesca, cu care ocaziune ne desfatá sî cu „Rákóczi“ magiaru.

Acompaniarea pe pianu de Dr'a Rosalia Kirch cam indestulitoria. Banda militara a cooperatu si de ast'a data din bunavointia catra concertanta; era D. H(olnapi) carele se apromise cu decantarea piesei magiare: „Sárga esikó, sárga esengö rajta“ precum stá si in programu, in urma o tula la fuga cu mensulu, escusanduse la Dr'a concertanta cu unu patrariu inainte de concertu, cá din lips'a probei nu póte-sê-si implinésca parol'a data. Destulu de neghioba escusare si acést'a; noi inse avemu euventu, a presupune alta cauza.

Publiculu mai pucinu, decátu in concertulu primu. Dintre romanii din provincie inca au fostu de facia mai multi; barem au implinitu pre unii din locu, cari lipsira precum la concertulu primu, asiá si de

ast'a data. Magiarii pare cá au facutu cauza nationala si din acést'a; ii poteai numerá pe degete, cáti erau de facia. Se aude, cá i-a cam superatu tiparirea programeloru si in limb'a romana. Domne! unde amu ajunsu cu respectarea limbei?! Au pote a fostu si acést'a unu atentatu in contra intregitatii coronei Stului Stefanu?! Ei domniloru! nu este acést'a eadea, pe care se plutimu la limanulu fratietatii dorite!

In urma canta sê amintescu o fapta, ce carapteziseza frumosu publiculu nostru. Inainte de pies'a romana pasira in mediulocu trei teneri romani, cari pe langa o cuventare scurta, dar nimerita, tienuta in limb'a romana, intinsera gratiosu concertante o eununa frumoasa aternata pe o perina de metasa alba, depe care depindea tricolorulu romanu, dreptu suvenire de la publiculu romanu de Oradea-mare. Da! Dr'a Circa ne-a deobligatu la recunoscintia si multumita netrecatoria pentru placerile, ce ni le-a castigatu cu arcu-i maestru. Ea inse nu mai este in mediulocu nostru; cu trasur'a de astadi a plecatu insocita de sor'a sa Dn'a Elen'a Densusianu la Vien'a, unde petrecundu unu tempu pote mai indelungatu, va scobori la Pest'a, a dá si aeolo câte-va concerte. Dar ce se facemu? astfelu este filomil'a, canta, canta... si candu esci mai insetatu a o ascultá, dispare, spre a electrisá anime noue cu viersu-i sanoru. Glor'fa sê o porte dar pe aripele sale; geniulu seu blandu sê planeze asupra-i, neparasinda-o pe acésta cale frunosa, dar plina de spini, pana ce nu o vomu vedé in culmea cea mai inalta a acestei arte, ce inaltia spiretele, si imblandisece moravurile. Aceste i le postesece unu bietu

Grebisiu.

Gácitura numerica.

1. 2. 11. 15. 13. 22. 23. Locu ce-aciu representéza Sant'a Santeloru din cortu;
 6. 5. 21. 17. 20. 6. 3. 5. Cine-acésta nu-si stíméza Nu e vrednicu decátu mortu; 17. 15. 7. 9. Er apoi sê aiba parte, De-acestu locu pré dorerosu;
 14. 8. 9. 14. 12. 15. La crestini e semipetate, Cá-ei pré ca mori Christosu;
 4. 12. 13. 15. Asta déca e frunosa Ni vestesece-o di placuta;
 10. 18. 16. 5. 6. 15. O femeia virtuosa — La Evrei a fostu nascuta;
 19. 20. 6. 15. Er acesta se lucéscu Inca tempu indelungatu 1—23. Si Dicimea sê traiséca Pré iubitul nostru barbatu!
- Joane V —.

Deslegarea gáciturei numerice din nrulu 17:

„Memorandulu din Sarmarut.“

Deslegare buna primiramu de la domniórele: Maria Cheseli si Maria Hosszu.

Pentru stin. prenumeranti noi ta nrulu presinte alaturámu col'a a sieptea din romanulu „Columb'a“.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1865. prin Alexandru Kocsi (in tipografi'a lui Erkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piat'a de pesci Nr. 9.

Continuare in suplimentu.